

UAB „TOKSIKA“ RIZIKŲ VALDYMO POLITIKA

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1.1. UAB „Toksika“ (toliau – Bendrovė) rizikų valdymo politikos (toliau – Politika) tikslas – sukurti vientisą ir veiksmingą rizikos valdymo sistemą, leidžiančią laiku identifikuoti, vertinti, valdyti ir stebėti rizikas, galinčias turėti įtakos Bendrovės strateginių tikslų įgyvendinimui, veiklos tęstinumui, darbuotojų ir aplinkos saugai, finansiniam stabilumui bei reputacijai.
- 1.2. Rizikų valdymas yra svarbi ir neatskiriama kasdieninio valdymo dalis, kuri padeda užtikrinti Bendrovės nepertraukiamą veiklos vykdymą ir strateginių tikslų įgyvendinimą.
- 1.3. Politikos uždaviniai:
 - 1.3.1. įtvirtinti vieningus rizikos valdymo principus ir atsakomybių pasiskirstymą visais valdymo lygmenimis;
 - 1.3.2. integruoti rizikos valdymą į strateginio ir operatyvinio planavimo bei sprendimų priėmimo procesus;
 - 1.3.3. nustatyti aiškią rizikų identifikavimo, vertinimo, valdymo ir stebėsenos tvarką;
 - 1.3.4. užtikrinti, kad rizikos valdymo sprendimai būtų pagrįsti, proporcingi, ekonomiškai efektyvūs ir atitinkantys Bendrovės išteklius.
- 1.4. Politikoje vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai:
 - 1.4.1. **Valdyba** – Bendrovės valdyba;
 - 1.4.2. **Bendrovės vadovas** – Bendrovės generalinis direktorius;
 - 1.4.3. **likutinė rizika** – rizikos lygis, kuris lieka po rizikos valdymo priemonių įgyvendinimo;
 - 1.4.4. **prigimtinė rizika** - pirminis rizikos įvertinimas, kai rizikos valdymo priemonės dar nėra taikomos;
 - 1.4.5. **rizika** – įvykių, kurie gali daryti neigiamą arba teigiamą įtaką Bendrovės veiklai (strategijos įgyvendinimui, finansiniams rezultatams, aplinkai, darbo saugai, reputacijai, etc.), galimybė;
 - 1.4.6. **rizikos savininkas** – Bendrovės darbuotojas, atsakingas už konkrečios rizikos valdymą tam tikroje Bendrovės veiklos srityje ir turintis įgaliojimus bei išteklius tą riziką valdyti;
 - 1.4.7. **rizikos valdymo koordinatorius** – Bendrovės vadovo paskirtas darbuotojas, atsakingas už rizikos valdymo proceso koordinavimą;
 - 1.4.8. **rizikos lygis** – rizikos dydis, išreikštas rizikos tikimybės ir rizikos galimo poveikio sandauga;
 - 1.4.9. **rizikų žemėlapis** – dokumentas, kuriame išvardintos visos identifikuotos ir įvertintos rizikos ir pateiktas jų pasiskirstymas pagal rizikos lygį, sudarytas sąrašo arba matricos forma;
 - 1.4.10. **rizikų valdymo priemonių planas** – dokumentas, kuriame numatomos konkrečių rizikų valdymo priemonės ir paskiriami už jų įgyvendinimą atsakingi asmenys.
- 1.5. Rizikos valdymo procesui ir atsakomybėms reglamentuoti Bendrovės vadovas tvirtina Rizikų valdymo procedūros aprašą.

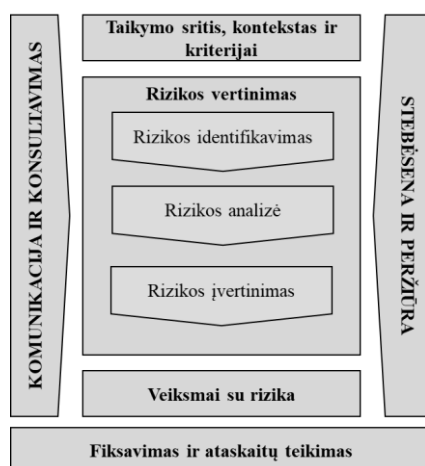
- 1.6. Politika nėra taikoma korupcijos pasireiškimo rizikoms valdyti. Korupcijos pasireiškimo rizikos, kylančios Bendrovės veikloje, mažinimas ir jos valdymas priskiriamas Bendrovės Korupcijos prevencijos politikos taikymo sričiai.
- 1.7. Politika taikoma visiems Bendrovės Valdybos nariams, vadovams ir darbuotojams.
- 1.8. Įgyvendindama Politiką ir vadovaudamasi rizikos valdymo procedūros aprašu, Bendrovė:
 - 1.8.1. tvarko rizikų registrą;
 - 1.8.2. tvirtina ir periodiškai peržiūri rizikų žemėlapius;
 - 1.8.3. tvirtina, periodiškai peržiūri ir įgyvendina rizikos valdymo priemonių planą;
 - 1.8.4. atlieka rizikų ir rizikos valdymo priemonių plano įgyvendinimo priežiūrą.

2. PAGRINDINIAI RIZIKOS VALDYMO PRINCIPAI

- 2.1. **Saugios veiklos principas** – saugi žmonėms ir aplinkai veikla yra svarbiausias Bendrovės prioritetas, todėl rizikos valdymo procese didžiausias dėmesys skiriamas toms rizikoms, kurios susijusios su poveikiu žmonių (įskaitant darbuotojus) gyvybei ir sveikatai bei poveikiu aplinkai;
- 2.2. **Integralumo principas** – rizikos valdymas yra ne atskira savarankiška veikla, o struktūruotas procesas, neatsiejama visų Bendrovės veiklos procesų ir priimamų sprendimų dalis, sudėtinė valdymo ir kontrolės sistemos dalis;
- 2.3. **Atsakomybės principas** – kiekviena rizika turi būti pavesta atsakingam asmeniui ir valdymo lygmeniui – rizikos savininkui, kuris turi kompetenciją, įgaliojimus ir išteklius ją valdyti;
- 2.4. **Informacijos aktualumo ir patikimumo principas** – rizikos valdymas grindžiamas tik patikimais ir aktualiais duomenimis, įskaitant statistinius, istorinius, taip pat stebėjimo ir (arba) ekspertinio vertinimo būdu gautus duomenis;
- 2.5. **Efektyvumo ir proporcingumo principas** – rizikos valdymui skiriamos lėšos paskirstomos racionaliai ir ekonomiškai pagrįstai, o konkrečios rizikos valdymo kaina neviršija alternatyvių kaštų, kuriuos Bendrovė patirtų nevaldydama tos rizikos;
- 2.6. **Objektyvumo principas** – Bendrovė rizikų valdymo procese vadovaujasi objektyviais, faktais ir duomenimis pagrįstais kriterijais. Vertinimai ir sprendimai grindžiami profesine kompetencija, patikima informacija ir standartizuotais metodais).

3. RIZIKOS VALDYMO PROCESAS

- 3.1. Rizikų valdymo procesas yra paremtas ISO 31000:2018 „Rizikos valdymas. Gairės“ standarto gairėmis.
- 3.2. Rizikų valdymo procesą sudaro tokie etapai:

1 pav. Rizikų valdymo procesas

- 3.2.1. **Taikymo srities, konteksto ir kriterijų nustatymo procesas:** nustatomi rizikos valdymo dalyviai, apimtis ir rizikos vertinimo kriterijai, remiantis Bendrovės vidinės bei išorinės aplinkos analize, istoriniais rizikos vertinimo ir jų valdymo priemonių įgyvendinimo rezultatais.
- 3.2.2. **Rizikos vertinimo procesas:** kasmet identifikuojamos, analizuojamos ir įvertinamos rizikos. Rizikos identifikuojamos visose Bendrovės veiklos srityse per reguliary Rizikų registro sudarymą ir atnaujinimą. Rizikos analizės metu nustatomas rizikos reikšmingumo lygis (rizikos pasireiškimo tikimybės ir didžiausio poveikio įverčių sandauga). Analizės metu atsižvelgiama į jau taikomų rizikos valdymo priemonių veiksmingumą, t. y. vertinamos tiek prigimtinių, tiek likutinių rizikos įvertinimo momentu.
- 3.2.3. **Veiksmų su rizika procesas:** priimamas rizikos valdymo sprendimas (atsižvelgiant į rizikos reikšmingumą bei į tai, ar rizika neviršija nustatyto rizikos apetito), parengiamas rizikos valdymo planas, įgyvendinamos plane numatytos priemonės, vykdomas priemonių rezultatyvumo vertinimas.
- 3.2.4. **Stebėsenos ir peržiūros procesas:** vykdoma nuolatinė rizikos valdymo procesų, nustatytų rizikų, jų vertinimo ir valdymo planų įgyvendinimo stebėseną ir reguliari peržiūra.
- 3.2.5. **Komunikacijos ir konsultavimo procesas:** vykdomas reguliarius abipusis dalijimasis informacija su proceso dalyviais ir suinteresuotosiomis šalimis.
- 3.2.6. **Fiksavimo ir ataskaitų teikimo procesas:** rizikų valdymo rezultatai yra atitinkamais būdais fiksuojami bei dokumentuojami, o ataskaitos valdybai teikiamos 2 kartus per metus.

4. RIZIKŲ VALDYMO SISTEMOS DALYVIAI IR JŲ ATSAKOMYBĖS

- 4.1. Rizikos valdymo proceso dalyvių atsakomybės apibrėžtos 1 lentelėje.

1 lentelė. Rizikos valdymo proceso dalyvių atsakomybės

Rizikos valdymo proceso dalyvis	Dalyvio atsakomybių sritis
Valdyba	▪ Tvirtina Bendrovės rizikų valdymo politiką, priima sprendimą dėl jos keitimo; ▪ Nustato rizikų apetitą; ▪ Užtikrina, kad Bendrovėje vykdomas veiksmingas rizikų valdymas ir su juo susijusios priemonės atitiktų Bendrovės strategiją, misiją, viziją ir vertybes; ▪ Prižiūri rizikas, kurioms priskirtas lygis „kritinė rizika“; ▪ Vertina Bendrovės rizikų valdymo ataskaitas.
Bendrovės vadovas	▪ Tvirtina Rizikos valdymo procedūros aprašo ir kitus Politiką detalizuojančius dokumentus, prižiūri jų nuostatų aktualumą ir įgyvendinimą; ▪ Tvirtina Rizikų žemėlapi ir reguliariai jį peržiūri; ▪ Tvirtina Rizikos valdymo priemonių planą, reguliariai peržiūri jo turinį ir kontroliuoja įgyvendinimą; ▪ Prižiūri rizikas, kurioms priskirtas lygis „didelė rizika“; ▪ Informuoja Valdybą apie Bendrovės priimtų „kritinių rizikų“ pasikeitimą ir potencialių naujų „kritinių rizikų“ atsiradimą.

Rizikos valdymo proceso dalyvis	Dalyvio atsakomybių sritis
Rizikos valdymo koordinatorius	- Tvarko Rizikų registrą; - Sudaro Rizikų žemėlapi ir Rizikų valdymo priemonių planą; - Koordinuoja Bendrovės rizikų valdymo procesą; - Teikia konsultacijas rizikų valdymo klausimais Bendrovės valdymo organams, rizikų savininkams ir darbuotojams; - Dalyvauja vykdant rizikų ir jų valdymo priemonių stebėseną Bendrovėje; - Komunikuoja su rizikų savininkais, Bendrovės valdymo organais apie Bendrovėje esančias rizikas ir būtinas priemones joms valdyti; - Rengia ir teikia Bendrovės Valdybai metinę rizikų valdymo ataskaitą; - Periodiškai (ne rečiau kaip kartą per ketvirtį) informuoja Bendrovės vadovą apie rizikos valdymo priemonių plano įgyvendinimo stebėsenos rezultatus.
Rizikų savininkai	- Nuolat stebi išorinę ir vidinę aplinką ir identifikuoja rizikas bei apie jas operatyviai praneša rizikos valdymo koordinatoriui; - Atlieka rizikos analizę ir įvertinimą analizuodamas jo pasireiškimo tikimybę ir galimo poveikio mastą; - Nuolat stebi identifikuotas rizikas ir apie jų pokytį operatyviai praneša rizikos valdymo koordinatoriui; - Siūlo rizikų valdymo priemones; - Užtikrina rizikų valdymo priemonių, už kurias yra atsakingas, įgyvendinimą.
Už rizikos valdymo priemonių įgyvendinimą atsakingi asmenys	- Įgyvendina Rizikų valdymo priemonių plane numatytas rizikų valdymo priemones; - Teikia siūlymus dėl Rizikų valdymo priemonių plano tikslinimo ar papildymo; - Reguliariai teikia informaciją rizikos valdymo koordinatoriui apie rizikų valdymo priemonių įgyvendinimo pažangą.

5. RIZIKŲ APETITAS

- 5.1. Bendrovės Valdyba nustato ir kasmet peržiūri rizikų apetitą.
- 5.2. Rizikų apetitas nustatomas atsižvelgiant į Bendrovės veiklos pobūdį, strategiją, vertybes, finansines galimybes, teisinius įsipareigojimus, aplinkosauginius reikalavimus ir atsakomybę darbuotojų bei visuomenės saugos srityse.
- 5.3. Bendrovės rizikos apetitas nustatomas pagal toleruotiną likutinės rizikos lygį kiekvienai rizikų kategorijai.
- 5.4. Likutinės rizikos lygis nustatomas pagal rizikos tikimybės ir poveikio įverčius, pritaikius numatytas rizikos valdymo priemones.
- 5.5. Bet kuri likutinė rizika, viršijanti nustatytą rizikos apetitą, turi būti mažinama, perkeliama, eliminuojama arba apie ją turi būti informuota vadovybė bei Valdyba.
- 5.6. Bendrovės darbuotojai turi užtikrinti, kad dėl priimamų sprendimų nekiltų didesnė rizika nei nustatytas rizikos apetitas.
- 5.7. Rizikų apetitas:

2 lentelė. Rizikų apetitas

Rizikų kategorija	Žema	Vidutinė	Didelė	Kritinė
Strateginė	Toleruojama	Toleruojama	Toleruojama	Netoleruojama
Finansinė	Toleruojama	Toleruojama	Netoleruojama	Netoleruojama
Atitikties	Toleruojama	Netoleruojama	Netoleruojama	Netoleruojama
Operacinė	Toleruojama	Toleruojama	Netoleruojama	Netoleruojama
Technologinė	Toleruojama	Toleruojama	Toleruojama	Netoleruojama
Rinkos ir paslaugų teikimo	Toleruojama	Toleruojama	Toleruojama	Netoleruojama

6. RIZIKOS ĮVERTINIMAS

- 6.1. Rizikos įvertinimas atliekamas siekiant nustatyti kiekvienos atskiros rizikos lygį ir, priklausomai nuo įvertinimo rezultato, pasirinkti tinkamą elgsenos su rizika strategiją. Rizikos lygis nustatomas remiantis rizikos tikimybės įvertinimo ir jos galimo poveikio įvertinimo deriniu.
- 6.2. Kiekvienos atskiros rizikos tikimybė įvertinama vadovaujantis tikėtinu jos pasireiškimo dažnumu, o rizikos galimas poveikis – vadovaujantis neigimų padarinių, kuriuos ji gali sukelti, mastu.
- 6.3. Kiekvienos atskiros rizikos galimas poveikis vertinamas pagal keturis kriterijus:
 - 6.3.1. poveikis žmonių (įskaitant Bendrovės darbuotojus) sveikatai ir gyvybei;
 - 6.3.2. poveikis aplinkai;
 - 6.3.3. poveikis Bendrovės turto ir (arba) įsipareigojimų dydžiui;
 - 6.3.4. poveikis Bendrovės reputacijai ir veiklos tęstinumui.
- 6.4. Nustačius rizikos lygį, kiekviena atskira rizika klasifikuojama kaip „žema“, „vidutinė“, „didelė“ arba „kritinė“ ir įtraukiama į rizikų žemėlapi.

7. ELGSENA SU RIZIKA

- 7.1. Atsižvelgiant į Bendrovės galimybes valdyti rizikas ir reikalingus išteklius, į rizikų valdymo priemonių planą įtrauktoms rizikoms valdyti Bendrovė pasirenka vieną iš galimų rizikos valdymo būdų:
 - 7.1.1. rizikos prisiėmimą. Šiai rizikai valdyti specialių priemonių nereikia. Rizika valdoma vykdant įprastą veiklą ir taikant esamas procesų vidaus kontrolės priemones. Tokia rizika nuolat stebima, o esant esminiams neigiamiems pokyčiams, rizikos savininkas teikia siūlymus Bendrovės vadovybei dėl reagavimo į padidėjusią riziką;
 - 7.1.2. rizikos sumažinimą. Rizikos veiksnio tikimybė ir poveikis apribojami stiprinant vidaus kontrolės procedūras, nustatant papildomas kontrolės priemones, keičiant veiklos procesus, įgyvendinant kitas organizacines, vadybines, technines ar teises priemones;
 - 7.1.3. rizikos perkėlimą. Rizika perkeliama perduodant funkcijas ir su jomis susijusią atsakomybę trečiajai šaliai, nustatant atitinkamą pareigų ir atsakomybių perskirstymą (pvz.: draudimo paslaugos);
 - 7.1.4. rizikos eliminavimą. Vykdoma rizikos prevencija, efektyvinant atitinkamą veiklos procesą, atsisakant, perduodant ar įgyjant funkcijų, nustatant atitinkamas vidaus kontrolės priemones, kitaip mažinant galimą rizikos veiksmų poveikį;
 - 7.1.5. rizikos vengimą. Rizikos išvengiama nepradedant arba nebetęsiant su rizika susijusių veiksmų.

- 7.2. Į Rizikų valdymo priemonių planą įtraukiamos visos rizikos, kurių lygis įvertintas kaip „didelis“ ar „kritinis“ bei rizikos, kurių lygis viršija nustatytą rizikos apetitą.
- 7.3. Tais atvejais, kai išimtinės aplinkybės ar veiklos pobūdis lemia poreikį griežčiau kontroliuoti ir žemesnio lygio rizikas (pvz., rizikas, kurių lygis yra „vidutinė“ ar „maža“), jos taip pat gali būti įtraukiamos į Rizikų valdymo priemonių planą, jeigu jų valdymas yra laikomas būtinu norint užtikrinti Bendrovės veiklos tęstinumą, strateginių tikslų pasiekimą ar atitikti teisės aktų, standartų ar kitų reikalavimų nuostatas.
- 7.4. Už Rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimą atsakingas Bendrovės vadovas.

8. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 8.1. Politika tvirtinama ir keičiama valdybos sprendimu ir skelbiama Bendrovės interneto tinklalapyje.
- 8.2. Politika peržiūrima ne rečiau kaip vieną kartą per metus. Esant poreikiui, Politika koreguojama, siekiant užtikrinti jos nuostatų atitikimą Bendrovės strategijai ir veiksmingumą.
- 8.3. Visi aukščiausiojo ir vidutinio lygmens vadovai, rizikų savininkai, už rizikos valdymo priemonių įgyvendinimą atsakingi asmenys ir rizikos valdymo koordinadorius privalo susipažinti su Politika ir vykdyti jos reikalavimus. Už darbuotojų supažindinimą su Politikos nuostatomis atsakingas Bendrovės vadovas.
- 8.4. Politikos priežiūrą ir savalaikį atnaujinimą užtikrina rizikos valdymo koordinadorius
- 8.5. Už rizikos valdymo sistemos veiksmingumo vertinimą ir nuolatinį tobulinimą atsakingas Bendrovės strategijos ir finansų vadovas.